

Datace: konec 15. stol (1492-zám.objevy) – pol. 17.stol. (1648-30letá v.)

Renesance – fáze dějin-znovuzrození antiky- určují ji důsl.zám.objevů, rozvoj svět.prvku(ekonom.rozvoj měšťanstva, *manufaktur), oslabení moci církve, *nekatolických církví-náb.tolerance, filozofie-převaž.rozum nad vírou, nové vědy-astronomie, v oblasti liter.a nesloves.umění-myšlenk.směr humanismus
Humanismus – (humanus=lidský-z lat.) sloves.a nesloves.umění, představitelé zdůrazň.studium antických autorů -> „ad fontés“- k pramenům. Stud. Filozofie, historie, jazykověda, aktiv.podíl na polit.životě, nutnost věd.pokusů

Reformace – pokusy o změnu v nábož.oblasti- snahy o zrušení „monopolu“ katolické církve a omezení její moci.

->Hnutí v Německu-**Luteránství**-sekularizace(zabavení) círk.majetku, odmítá latinu jako jediný liturgický jazyk (=kterým se může vykládat Bible)

->Ve Svýcarsku-**Kalvinismus**-učení o predestinaci (při narození seš určenej buď ke spáse nebo k zatracení-„sudičky“) Kdo je ekon.úspěšný, má právo se podílet na polit.moci.

Výsledek reformace-**uzákonění nábož.tolerance:** Augšpurský mír(Něm), Edikt Nantský (Fr), Majestát Rud.II (Rak+čes.z.)

Projevy renesance a humanismu. Astronomie:

Koperník Mik.(1473-1543), zast.myšlenky helioc.soust.(Z,S-není stř.vesm.)

Kepler Johan– autor 3 astron.zákonů -„K.zákony“-poh.po elips.podob.kruž..

Galileo Galilei (1564-1642)- zast. helioc.soustavy, „A přeče se točí“

* **Knihtisku: Johan.Gutenberg** .Knihy do r.1600 “Inkunábule,prvotisky”.

První česká vytištěná kniha je Trojanská kronika (1468)

Malířství,sochařství: **Leonardo da Vinci** (Mona Lisa), **Mich.Buonarotti** (socha Mojžíše, socha Davida), **Architektura**-arkády,podloubí,sgrafita, zámky

Představitelé národních literatur:

Itálie: **Dante Alighieri** (Božská komedie,žánr:verš.alegorie), **Giovanni**

Boccaccio (Dekameron, novela), **Franc.Petrarca** (Sonety Lauře)

Francie: **François Villon** (Malý,Velký Testament, franc.balada),

Franc.Rabelais (Gargantua a Pantagruel, burles.román)

Španělsko: **Lope de Vega** (Fuente Ovejuna, verš.drama), **Tirzo de Molina** (Don Juan,kom.), **Miguel Servantes Saavedra** (Dům.rytíř Don Quijote de la Mancha)

Anglie: **Geoffrey Chaucer** (Povíd.Canterburské), **Thomas More** (Utopia, filoz.próza), **William Shakespeare** (Hamlet,Romeo&Julie, Sen noci svat., Richard III...; verš.trag,kom.,hist.hry)

Holandsko: **Erasmus Rotterdamský** (Chvála bláznovství, filoz.próza)

Spousta pojmů:) je tu fše, ale až to budeš hledat, tak to stejně nenajdeš

◆ **Peklo, Očistec, Ráj** – Dante, Božská komedie

◆ **Beatrice** – Dante, Božská komedie

◆ **postavy antické mytologie** (Orfeus, Homér, Ovidius..)–Dante,Bož.komedie

◆ **Zpěvník** – „Rerum vulgariū fragmenta“-zlomky v jaz.lidovém – Fr.Petrarca

◆ **Sonety Lauře** – 2 části (In vitam-za L.životu, In mortem-po L.smrti)-Petrarca

◆ **Sonet** – milost.lyrika, 14 veršů, 4sloky-2x4verš., 2x3verš., přes.rozlož.rýmu

◆ **Dekameron** (déka-deset, hémerá-den, řec.) 100novel, děj<24h, G-Boccaccio

◆ **Tofano, Ghita** – Boccaccio, Dekameron (den 7., příběh 4.)

◆ **Filomena, Dioneco, Messer** – Boccaccio, Dekameron

◆ **Machiavelli Niccoló** - „Účel světí prostředky“ - úspěch státu je prvořadý...

◆ **Malý, Velký Testament**-T.=zavět', básně-protiklady; Fr.Villon=>“vil.balady“

◆ **burleskní román** –ke krit.dob.poměrů používá na sv.d.neobvyk.prostředků

◆ **obří, nadsázky** – François Rebeais, Gargantua a Pantagruel

◆ **Chvála bláznovství** – Erasmus Rotterdamský

◆ **veršované drama** – Lope de Vega, W.Shakespeare

◆ **Gomez, Laurencie, myšl.vzpoury proti feud.**-Lope de Vega,Fuente Ov.

◆ **Obd. válek s Maury, pikarest.román** – Lope de Vega, Až k smrti milovat

◆ **Macias, Nuño, Clara, Isabela, Tello** – Lope de Vega, Až k smrti milovat

◆ **Pikarestní román** –cil-zesměšnit chování,jednání feudálů, rytíř.romány; díla-

Až k smrti milovat, Don Quijote... (Pikaro = darebák)

◆ **Alf.Quijano, Rosinanto, Dulcinea s Tobosy, Sancho Panza**- Don Quijote

◆ **Boj s větrnými mlýny, Freston, Zrcadlový rytíř, Samson Carasco** –DonQ.

◆ **Utopia, neexist.soukr.vlastnict., jednotný šat** – Thomas More,Utopia

◆ **Bratři Palamono a Arcit** – Geoffrey Chaucer,Canterburské povídky

◆ **Melibeus, Phebus** – Geoffrey Chaucer, Canterburské povídky

◆ **obraz pozemského života, námět z kelt.pověstí** – W.Shakespeare

◆ **Mackbeth, Duncan, Bank, Malcolm, Birnam.ies, Macduff**-WS,Mackbeth

◆ **Montekové X Kapuletové, Vavřinec, Merkucius, Tybalt, Paris**-WS, R&J

◆ **Desdemona, Jago, Cassius, Brabantius, Roderig, Emilie** –WS, Othello

◆ **Goneril, Regan, Kordélie, Kent, E.Gloster**, -WS, Král Lear

◆ **hrad Elsinor, Klaudius, Ofélie, Polonius, Laertes**, -WS, Hamlet

◆ **válka Růží, Richard,Chlarence,Buckingham,Hastings**, -WS, Richard III.

◆ **Théseus, Hippolyta,Lysandr, Hermie,Demetrius, Oberon,Puk,Titanie,**

Klubko – WS, Sen Noci Svatojánské